

1. הרב ל. יצא לחופשה בבין הזמנים עם משפחתו לצימרים בצפון, והיות ולומד הוא בכולל הלכה נשאל ע"י בני משפחתו האם יכולים לצלות בשר במנגל הנמצא בצימרים ע"ג הרשת של הצימרים, או שצריך לקנות רשת חדשה. ונשאל עוד האם אפשר לצלות כבד על הרשת ואח"כ לצלות בשר על אותה רשת. מה יענה הרב הנכבד. [יש לענות תשובה מסודרת עם מקורות הדינים].
2. א. מלח חתיכה וטרם שהתה שיעור מליחה ניפץ המלח, האם יכול אח"כ לחזור ולמלוח. ב. צלה חתיכה ולא צלה שיעור צליה [פחות מחצי צלייתו] והוציא מהאש, האם יכול לחזור ולצלות פעם שניה. והאם יוכל לאוכלה בלא לצלות פעם שניה.
3. א. בשר שמלחו ושהה במלחו מעל"ע, מה דין החתיכה ומדוע. ב. בשר שמלחו ואחר מעל"ע מלחו שוב במלח שני מה דין החתיכה ומדוע.
4. דגים ועופות שמלחם זע"ז, מה דין הדגים באופנים הבאים, ומדוע: א. מלח עופות ואחר שיעור מליחה מלח עימם הדגים. ב. מלח עופות והניח איתם דגים טפלים, ואח"כ מלח הדגים לחוד. ג. יש לדגים קשקשים. ד. מלח הדגים בכלי שמלח בו עופות.
5. קיי"ל שחתיכה שפולטת דם לא נאסרת מדם אחר משום שטרודה לפלוט או כבולעו כך פולטו או משרק שריק. האם לענין בליעת ציר בזמן שפולטת דם גם הדין כן? הוכח.
6. א. חתיכה שלא פלטה כל דמה ונפלה לציר בכלי מנוקב, מה דינה. ב. חתיכה שפלטה כל דמה שנפלה לציר בכלי מנוקב תוך י"ב שעות, מה דינה. יש להרחיב עם מקור הדין וטעמו.
7. א. הרוצה לצלות, האם צריך להדיח קודם הצליה, כתוב תשובה מפורטת לדעות השונות. ב. מלח חתיכה בלא הדחה קמייתא ושהה שיעור מליחה, וצלה הבשר בלא הדחה אחר המליחה- מה דין הבשר.
8. הרבה נוהגים לצלות הכבד ע"ג מנגל חשמלי, ומתחת לרשת ישנו מגש שממלאים בו מים שלשם זב הציר מהצליה. א. האם מגש זה כשר או טרף. ב. ומה הדין כאשר שם את המגש רק אחר שמעלה הכבד עשן מהצליה.

שאלות חזרה בב"ח סימנים פז – פט

9. מתי מותר או אסור לאכול עם אדם שאוכל מאכל איסור על השולחן. והאם צריך להחליף את המפה החלבית כשאוכל בשר, נמק.
10. מה הטעמים והדעות השונות בענין המתנה בין אכילת בשר לאכילת חלב [קודם הבשר ואח"כ החלב]. הרחב.

תשובות

1. נחלקו הראשונים בדין השפוד שצולה בו. דעת הר"ן שאין השפוד נאסר משום שאומרים 'כבולעו כך פולטו' וכמו שבולע דם כך פולט הדם. ואף דעת הרא"ש שאין השפוד נאסר אך מטעם אחר, שאין השפוד בלע כלל, משום שהאור משאב שאיב לדם ולא נבלע בו מיד. ודעת הרשב"א שהשפוד נאסר, כי אין בשפוד דין 'כבולעו כך פולטו' [ולקמן יתבאר מדוע], ואין הבשר נאסר מהשפוד כי עליו נאמר 'כבולעו כך פולטו' דכמו שבולע דם השפוד כך פולטו, וכן דעת הראב"ד. ולכן הוסיף הראב"ד שאם הוריד את הבשר מהאש צריך להורידו מהר מהשפוד דאל"כ השפוד חוזר ואוסר את הבשר כי אחר שהורד הבשר מהאש אין בבשר הכלל 'כבולעו כך פולטו'. ובסמ"ג כתב שאם חתך עם סכין את הצלי תוך כדי צלייתו נאסר הסכין. ולדעת הר"ן והרשב"א והראב"ד פשוט שמודים שנאסר הסכין, ולדעת הרא"ש כתב הבי"י שלא נאסר הסכין כי גם בסכין לא נבלע הדם היות והאש שואבת הדם אליה ולא נבלע בכלי. ובבאור השו"ע כתב הגר"א אות טו, שבתחילה כתב השו"ע שהסכין נאסר וכוונתו שרק הסכין נאסר ולא השפוד, והיינו דעת הר"ן כנ"ל. ואח"כ כתב השו"ע דעת הרשב"א והראב"ד ולבסוף כתב ויש מתירין בכל זה וכוונתו לדעת הרא"ש, והכריע השו"ע להלכה כדעת הרא"ש. והרמ"א כתב לכתחילה לחוש לדעת הרשב"א והראב"ד ובדיעבד סמך על דעת הרא"ש שהכל שרי.

ולסוברים שנאסר השפוד, יש ללבנו כדי להתירו. ובהלכות יו"ט אור"ח סי' תקט כתב הרמ"א בסעיף ו' שיכול ללבנו ביו"ט ואין בזה משום תיקון מגא היות וכל דין הליבון הוא חומרא כי מעיקר הדין אין השפוד נאסר כי כבולעו כן פולטו. והביא המשב"ז סק"י שיש שרצו לומר שאין צריך ליבון חמור ויספיק ליבון קל כי דם פליטה דרבנן הוא, ותמה עליהם דסו"ס נכנס בו דם ואף שאיסור דרבנן הוא סו"ס צריך להוציאו ככל כללי הליבון. ועוד הוסיף הפמ"ג שרק לענין שפוד שבלע דם נחלקו הראשונים האם אומרים כבולעו כן פולטו, כי כללים אלו נאמרו בדם. אך שפוד שבלע נבלה נאסר לכו"ע וצריך ליבון חמור.

ואם צלו בשר בשפוד שנאסר- הבשר אסור. ויש להקשות מדוע שיאסר הבשר הרי הבשר כבולעו כן פולטו וכמו שבולע דם מהשפוד כך יחזור ויפלוט אותו. וכתב היש"ש [פרק כ"ה נז, והובא בחו"ד סק"ב] שכאשר צולה בשר בשפוד בפעם הראשונה, קודם האש שולטת בבשר ורק אח"כ מבליע בשפוד, ונמצא שכאשר השפוד נאסר ויפליט את הטעם האסור שבו, גם הבשר כבר שולטת בו האש ויהיה בו הכלל 'כבולעו כן פולטו' אך כאשר צולה פעם שניה יש חשש שהאש תשלוט בשפוד קודם הבשר וכבר בלוע בו איסור ויפליטו לבשר ועדיין אין האש שולטת בבשר שיהיה בו הכלל 'כבולעו כן פולטו' ויאסר הבשר מהשפוד.

ובבאור הראשונים הסוברים להחמיר שהשפוד נאסר ואין בו כבולעו כן פולטו, כתב המשב"ז סק"י היות והבשר דחוק בו לא נותן לשפוד לפלוט הדם. ובשפ"ד סק"א כתב, היות והבשר מכסהו אין האש שולטת שם כדי שיפלוט השפוד. וכתבו הפוסקים, שלפי ב' טעמי הפמ"ג יצא שרשת שצולים עליה כבד אינה נאסרת ואינה צריכה ליבון לכו"ע משום שכולם יודו שברשת כבולעו כן פולטו כי אין הבשר דחוק בה ואינה מכוסה.

2. א. מבואר בש"ך סי' ס"ט סקע"ד שדם האברים שפירש ממקום למקום ע"י מליחה, לא יוכל לצאת אח"כ ע"י מליחה או צליה. ולכן לכאור' במקרה דנן דם האברים פירש בחתיכה זו ולא יוכל לחזור ולמולחה. וכן לכאורה היה מקום להוכיח מדברי הפמ"ג בפתיחה שאם מלח חתיכה וטרם יצא כל דמה אסור לאוכלה תוך כדי המליחה מצד דם האברים שפירש ממקום למקום. אמנם לדינא נראה להתיר שהרי כתב הט"ז סק"ז שאם מלח חתיכה וטרם שהתה שיעור מליחה הדיחה, היות ויש דם בתוכה לא נסתמו נקבי הפליטה ולכן יכול למולחה שנית, הרי מבואר שאם עצר את המליחה באמצע לא על זה נאמר דם האברים שפירש ממקום למקום. וצריך לחלק בין הש"ך בסי' ס"ט שאיירי בכלי שאינו מנוקב ורק שם הוי דם האברים שפירש ונאסר, ואילו בכלי מנוקב לא אומרים שנחשב פירש ממקום למקום, וכן מתבאר בש"ך סימן ע' סק"מ, והבאור הוא שבכלי שאינו מנוקב מונע מהדם לצאת אך בכלי מנוקב תמיד הדם יוצא, וכאשר אין מלח הדם נעצר ולא פירש ממקום למקום. ב. אמנם בצליה הדין שונה, דאע"פ שדם האברים פירש ממקום למקום יוכל להמשיך ולצלוח החתיכה כמבואר בט"ז סי' ע"ו סק"ט שכך נהגו הנשים. ויוצא שיש חילוק בין מליחה לצליה בדין זה. ובלא צליה נוספת יהיה תלוי במחלוקת הרא"ש ור"פ בדם האברים שפירש ממקום למקום האם נאסר או לא, שלדעת הרא"ש לא נאסר וכן פסק השו"ע סי' ס"ט סי"ח, ואילו לדעת הר"פ נאסר וכן פסק הרמ"א שם. ובה התבאר דברי הש"ך סי' ע"ו סק"ג ובדגמ"ר שם.

3. א. פסק השו"ע סי' ע' ס"ה שחתיכה ששהתה במלחה מעל"ע מותרת בדיעבד, וביארו הפוסקים כמה סברות להתיר. 1. דם משרק שריק. 2. תש כח המלח ושוב לא יבליע. 3. הבשר פולט קצת ציר גם אחר מעל"ע ואיירי דטריד למפלט קצת ציר לא בלע קצת דם שע"ג החתיכה.

ב. כתב הרמ"א סי' ע' ס"א שאם מלח חתיכה במלח אחרי שכבר מלחה, לא נאסרת החתיכה. ויש בדבר ב' טעמים. 1. דעת הרא"ש שמלח רק מפליט דם ולא מבליע דם ולכן לא יבליע המלח השני את הדם ע"ג החתיכה מהמלח הראשון. ואף שאנו סוברים שהמלח מבליע דם בעין שע"ג החתיכה כמבואר בסי' ס"ט ס"ב יש חילוק בין דם בעין לדם פליטה כמבואר בש"ך סק"ג [ולט"ז סק"ב אין חילוק]. 2. כל זמן שטרוד לפלוט ציר לא בלע ע"י המלח השני. וכעת, לטעם הראשון יש להתיר חתיכה זו כי אין המלח מבליע הדם, וק"ו שאינו מפליט דם מהמלח הראשון ומבליעו. אמנם לטעם השני יש לאסור משום שאחר מעל"ע אין מוציא ציר, והט"ז סק"ב כתב לאסור החתיכה באופן זה. ואכתי יש לעיין, מדוע לא נתיר החתיכה מצד שתש כח המלח כמבואר בסעיף ה', והתשובה, שהיות וכאן שם מלח חדש שלא תש כוחו יכול הוא להבליע הדם בחתיכה. ולכן אף שבסעיף ה' התיר הט"ז החתיכה- כאן אוסר.

4. א. מבואר ברמ"א סי' ע' ס"ב שהדגים מותרים היות ואין העופות פולטים דם, וציר העופות לא נאסר. ב. דעת השו"ע שם, נראה שאוסר את הדגים ולא מתיר למולחם שנית ולדעת הרמ"א הדגים מותרים ע"י מליחה שנית. והטעם ששו"ע ס"ל כרבותיו של הרשב"א ולכן דם העופות נסרך בדגים ביותר ולכן לא תועיל להם מליחה אח"כ. והרמ"א פליג על רבותיו של הרשב"א וממילא אין הכרח לחדש דבר זה שהדם

לא יוצא מהדגים ולכן לשיטתו אפשר למלוח הדגים. והט"ז סק"ח הוסיף סברות לחלוק על הרמ"א גם לדעת הרשב"א עצמו, כגון שדם הדגים נפלט מהר יותר מדם העופות ונמצא ששוב בלעו הדגים דם העופות בלא דמם עי"ש סברות נוספות. ובשפ"ד סק"ו שביאר בדעת הש"ך שפסק כט"ז וחולק על הרמ"א. ג. הדגים מותרים, וביאר הט"ז סק"ג שהקשקשים גורמים להם שיהיו כמו העופות. ד. מבואר ברמ"א שהדגים מותרים, מטעם שאין מליחה לכלים להפליט מהכלי והדם הבלוע בכלי לא יוצא לדגים. וברשב"א מבואר שאיסור אחר הבלוע בכלי היה יוצא לדגים משום שנסרך בהם ביותר ועיין משב"ז ו' שכתב שנראה ממהרש"ל שחולק ע"ז.

5. פשוט שלענין ציר אין הדין כן, כמבואר סי' ע' ס"ג שאם מלח טריפה עם כשרה, נאסרה הכשרה מצד דבלעה ציר הטרפה, הגם שפלטתה באותו זמן דם שלה.

6. א. בכל נפילה של בשר לציר יש לדון בכמה בעיות שיכולות להיות: א. כבוש כמבושל ולכן אם שהתה בציר שיעור כבישה נאסרה החתיכה ושוב אין לה היתר ע"י מליחה כמבואר בסי' ס"ט ס"ח ובש"ך שם סקע"ב כמו חתיכה שבושלה עם דמה. ב. דם האברים שבה פירש ממקום למקום ולכן נאסר מיד כששהתה בציר כמבואר ברמ"א סי' ס"ט שם. אלא שאיסור זה קיים רק אם החתיכה כבר נמלחה ולא שהתה שיעור מליחה, כי אם עדין טפלה היא- אין הציר ששויה בו גורם לדם האסרים לפרוש ממקום למקום כמבואר בש"ך סקמ"ז. ג. מליח כרותח, ודעת הרמ"א בסי' ק"ה ס"ט שנאסרת כל החתיכה מיד מצד שהציר נכנס אל תוכה כמו בישול והיותו והציר איסור, יאסור את החתיכה. אך גם בזה יש לסייג, דהיות ויש בחתיכה דם של עצמה, אף שנאסרה מדין מליח כרותח, ס"ס כאשר ימלח אותה להוציא את דמה- תוציא גם את הציר שבלעה. וא"כ מצד זה אין לאסור את החתיכה עולמית.

ויש לציין שבאופן זה יש לאסור מכח כל תי' התוס' דכאשר נמצאת בתוך ציר אין אידי דטריד ואין כבולעו כך פולטו ואין משרק שריק כי אין לה כח לכל זה כאשר שרויה בתוך ציר. וכאשר נפלה לכלי מנוקב ויש מקום לציר לזוב- לדעת הש"ך סק"מ וסקל"ו באופן זה איירי הרמ"א, ופסק הרמ"א שאם לא שהתה מעל"ע בציר יש להתיר החתיכה ע"י הדחה ומליחה שנית. וטעמו, שאחר מעל"ע נחשב לכבוש כמבושל ובוזה החתיכה אסורה עולמית כפי שכתבנו לעיל והחידוש הוא שגם בכלי מנוקב וציר זב ע"ג יש דין 'כבוש' [ולכן צריך דוקא ציר, למרות שכל כבישה כ"ד שעות אף במים חשיב כבישה, הכא משום שאיירי בכלי מנוקב אין כבישה אלא בציר]. אמנם פחות מעל"ע אין כבישה ולכן ניתן להתיר החתיכה ע"י הדחה ומליחה שנית.

ב. כתב הרמ"א לכתחילה לאסור החתיכה למרות שעדיין פולטת ציר. ולמרות שבסעיף א' התירנו חתיכה שנמלחה ופולטת ציר עם חתיכה שנמלחה ופולטת דם מכח תי' התוס' דלעיל, במקרה דידן לא קיימא תי' התוס' כי ציר חמור יותר מב' חתיכות שנמצאות וע"ז ולכן אין בזה את התי' שכתבו התוס' כמבואר בש"ך סקל"ז. ומ"מ במקום הפס"מ התיר הרמ"א תוך י"ב שעות לחזור ולמלוח שנית משום שאפשר להקל ולומר שכבולעו כך פולטו גם על פליטת ציר כתי' השני בתוס'. ועוד הוסיף הש"ך שבדיעבד אם בישל בלא מליחה שנית יש להקל כתי' הד' של תוס' שלא בלע כלל ציר מתוך שטרוד לפלוט ציר.

7. א. לא התבאר בשו"ע האם צריך לעשות הדחה לפני הצליה. ובב"י הביא פשוט לשון הר"ן שצריך להדיח קודם הצליה וכן הביא בד"מ בשם הרמב"ן. אמנם לדינא הכריע הב"י שאין צריך לעשות הדחה קודם הצליה, וכן ביאר הש"ך סק"א והט"ז סק"ד את דעת השו"ע. והרמ"א ס"ב כתב שיש אומרים שצריך הדחה קודם המליחה ובדיעבד אם לא הדיח לא נאסרה החתיכה. והטעם שצריך הדחה לדעתו, משום דם בעין ע"ג החתיכה שע"י הצליה יוכל להבלע בחתיכה, וקיי"ל שדם בעין שנבלע בחתיכה שוב לא יוצא ע"י מליחה וצליה. ומה שפסק הרמ"א בדיעבד להקל ואילו בסי' ס"ט ס"ב לענין מלח בלא הדחה ראשונה התיר רק בהפס"מ. ביאר הש"ך סק"ט שדם הנמצא ע"ג החתיכה אינו ממש כדם בעין ואינו דומה לדם בעין שנשפך על חתיכה שלא תועיל לה צליה. ולכן לענין מליחה לא יצא הדם ע"י מליחה אך לענין צליה שכוחה גדול ממליחה יכול לצאת דם זה אף שנבלע בה ע"י הצליה.

ב. באופן זה יש חסרון של הדם שע"ג החתיכה הנבלע ע"י המליחה כמבואר בסי' ס"ט ס"ב, וכפי ששם התיר הרמ"א בהפס"מ גם כאן יש להתיר רק בהפס"מ. ומצד הצליה עצמה איננו חוששים בדיעבד שמבליע את הדם הבלוע במלח כמבואר ברמ"א סי' ע"ו ס"ב בסופו, שתולים שהאש משאב שאיב.

8. א. מה שזב הינו איסור דם רותח, ולכן אמור לאסור הכלי, אא"כ המים צוננים ומשארים כך כל הזמן, אבל אם המים גם מתחממים, יש לאסור הכלי כמבואר בראשונים בסי' ע"ו ס"ו שהכלי שנוטף עליו הציר נאסר. ב. לדעת שמואל בגמ' הכלימותר כי כבר אין בבשר דם בשלב זה של הצליה. אמנם רב אשי הצריך עדיין תרי גללי דמלחא. ולדעת הרשב"א הכלי לא יאסר כי גם לרב אשי יש ספק האם האם כבר

כלה דמו ע"י שעלה תמורתו ולכן אין לאסור מספק כי ספיקא דרבנן לקולא. אמנם לדעת הרא"ש וכן פסק
הטור הכלי יאסר.